

Ose Water AS
Austad 84
4745 Bygland

Arendal, 14.11.2024

Deres ref.:
Bergtor Haugå

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/6694

Saksbehandler:
Cecilie Haraldstad Moen

Rapport etter tilsyn ved Ose Water AS

Kontrollnummer: 2024.156.I.SFAG

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Ose Water AS (virksomhetsnummer: 997.209.168) den 24.10.2024.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Vedtak om gebyr
- Del 4: Informasjon om tilsynet og rapporten

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2. Vedtak om gebyr finner dere i del 3.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har ikke gjennomført målinger i tråd med tillatelsen.
- Avvik 2: Virksomhetens håndtering av farlig avfall er ikke i henhold til regelverket.
- Avvik 3: Virksomhetens håndtering av kjemikalier er mangelfull.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Ose Water AS må snarest rette opp avviket. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avviket er rettet innen 01.03.2025.

Statsforvalteren påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomhetens internkontroll bør forbedres.

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Ose Water AS må betale et gebyr på 20 200 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på e-post

Vi ber om at dere sender en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan dere har fulgt opp avvik innen 01.03.2024 til sfagpost@statsforvalteren.no ved Cecilie Haraldstad Moen. Merk svaret med saksnummer 2018/6694 og tilsynsnummer 2024.156.I.SFAG.

Basert på at virksomheten så langt i år har hatt svært liten produksjon, har vi satt frist for tilbakemelding lik frist for årlig rapportering til Statsforvalteren. Til tross for lang frist, er det ønskelig at dere sender oss en tilbakemelding så snart dere har fulgt opp de påpekte forholdene, men vi er innforstått med at det for tiden er liten/ingen produksjon, og at det derfor ikke kan gjennomføres målinger, jf. avvik 1. Tilsynet vil ikke bli avsluttet før vi har mottatt en tilbakemelding og alle de påpekte avvikene er tilfredsstillende fulgt opp. Vi ber ikke om tilbakemelding på anmerkningen.

Vi ber dere i tilbakemeldingen også kort beskrive hvordan produksjonen ser ut fremover, og hvordan dere vurderer behovet for tillatelse/endret tillatelse.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Denne delen beskriver funnene fra tilsynet. Funnene er delt i avvik, anmerkninger og andre forhold.

Avvik 1: Virksomheten har ikke gjennomført målinger i tråd med tillatelsen.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse etter forurensningsloven for Ose Water AS pkt. 3.1 Utslippsbegrensninger og pkt. 10.2 Utslippskontroll
- Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 første ledd

Beskrivelse av krav

Ose Water AS har utslippsbegrensninger for prosessavløpsvannet fastsatt i tabell 2 under pkt. 3.1 i tillatelsen, og virksomheten skal dokumentere at de overholde disse grenseverdiene.

Virksomheten skal i henhold til tillatelsen måle utslippet av organisk stoff, fosfor og nitrogen samt dokumentere renseanleggets renseseffekt. Det er satt verdier for vannmengde, pH og temperatur. På bakgrunn av gjennomførte målinger vil det sette grenseverdier for kjemisk oksygenforbruk (KOF), nitrogen og fosfor. Målingene skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp.

Avløpsvann fra næringsmiddelindustri, herunder produksjon av flaskevann, vil normalt inneholde organisk materiale, næringssalter og kjemikalier som er brukt ved vasking og desinfeksjon. I tillegg kan vaskemidler o.l. medføre at pH i avløpsvannet endres vesentlig. Mengden av de ulike utslippsparementene vil kunne variere i vesentlig grad ut ifra hvilken type produksjon virksomheten har. Dersom avløpsvannet ikke er rensert tilfredsstillende, kan utslipp medføre forurensning. Virksomheter har ansvar for å kartlegge og ha oversikt over sitt utslipp og dokumentere at utslipp ikke medfører fare for forurensning, jf. forurensningsloven § 7.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ose Water AS har så langt i 2024 hatt tre dager med produksjon og hadde i fjor kun fem dager med produksjon. Det er også usikkert hvordan produksjonen blir fremover. På bakgrunn av den lave produksjonsmengden har ikke virksomheten gjennomført målinger av utslippet og kan derfor ikke dokumentere hva som slippes ut av parametere som er omfattet av utslippstillatelsen.

Det er installert automatisk logger for temperatur og pH på utslippet fra produksjonen. Utslippet fra virksomheten går via renseløsning til grunnen, hvor det filtreres i stedlige løsmasser.

Basert på virksomhetens produksjon, som per i dag kun omfatter vann med og uten kullsyre uten tilsatt smak, og at dere eller andre ikke har andre påslipp til virksomhetens renseløsning, vil man forvente at utslippet ikke vil inneholde stoffer som nevnt i utslippstillatelsen. Det er imidlertid virksomheten som må dokumentere dette.

Avvik 2: Virksomhetens håndtering av farlig avfall er ikke i henhold til regelverket.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse etter forurensningsloven for Ose Water AS pkt. 9.1 Avfall - Generelle krav
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11- 2, 11-5 og 11-8
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd punkt 1

Beskrivelse av krav

I henhold til tillatelsen plikter Ose Water å sørge for at all håndtering av avfall skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften. Avfallsforskriften kapittel 11, som gjelder farlig avfall, har som mål å sikre at farlig avfall tas hånd om på en slik måte at det ikke medfører forurensning eller skade på mennesker eller dyr, eller fare for dette. Vedlegg 1 i kapitlet gir nærmere bestemmelser for hva som menes som farlig avfall, og avfallsbesitter er selv ansvarlig for å vurdere om avfallet omfattes av disse bestemmelsene. For å sikre trygg oppbevaring, skal ikke farlig avfall blandes med ordinært avfall, og ulike fraksjoner farlig avfall skal ikke blandes sammen.

I henhold til forskriften skal farlig avfall leveres til lovlig mottak minst en gang per år dersom den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg, og avfallet skal deklarerer. Den som leverer avfallet, er selv ansvarlig for informasjonen i deklarasjonen selv om en har gitt transportør/avfallsselskap lov til å deklare på vegne av seg.

I henhold til internkontrollforskriften skal virksomheter sørge for å ha tilgjengelig kunnskap i HMS-arbeidet, herunder å vite hva som er å regne som farlig avfall og ha tilstrekkelig rutiner som sikrer forsvarlig håndtering, deklarerer og årlig levering.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ose Water AS oppgir å ikke ha farlig avfall, men har ikke kartlagt hvilke typer farlig avfall som kan oppstå i virksomheten og kjenner heller ikke til avfallsforskriften kapittel 11. Eksempler på fraksjoner med farlig avfall som kan oppstå hos virksomheten er lysstoffrør, batterier, spraybokser, lim- og malingrester o.l. Enkelte av disse fraksjonene ble observert under befaringen. Virksomheten har heller ikke kartlagt hvorvidt tom emballasje og kjemikalierester er å anse som farlig avfall, f.eks. ved å sjekke opplysningene i sikkerhetsdatabladene. Manglende kartlegging og identifisering av farlig avfall kan medføre at avfallet ikke er håndtert riktig i henhold til avfallsforskriften med hensyn til lagring og deklarerer. Bedriften hadde heller ikke kjennskap til avfallsdeklarerer.no, som er myndighetenes system for deklarerer av farlig avfall.

Virksomhetens internkontrollsystem har tilsynelatende ikke rutiner som sikrer overholdelse av kravene i Avfallsforskriften kapittel 11, og vi mener at virksomheten, selv om det kun er to personer som jobber ved anlegget og det er få dager med produksjon, bør ha skriftlige rutiner for dette, jf. anmerkning 1.

Avvik 3: Virksomheten sin håndtering av kjemikalier er mangelfull.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse etter forurensingsloven for Ose Water AS pkt. 6 Kjemikalier
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 3a
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd punkt 6 og 7

Beskrivelse av krav

Alle virksomheter som bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere om det finnes alternativer som medfører mindre risiko. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Substitusjonsvurderinger skal dokumenteres skriftlig i virksomhetens internkontrollsystem og gjennomføres regelmessig, og det er viktig at virksomheten har satt noen kriterier å vurdere opp imot og klarer å identifisere farlige og ev. ulovlige kjemikalier. Alle produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal inkluderes i vurderingen. Dette er krav både i produktkontrollforskriften og Ose Water AS sin tillatelse. For å kunne gjennomføre gode vurderinger er det viktig å ha oppdaterte sikkerhetsdatablader tilgjengelig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ose Water AS har kun et fåtall kjemikalier tilgjengelig, og ved innkjøp spør de en leverandør om det finnes andre alternativer tilgjengelig. Virksomheten har derimot ikke gjort noen egne skriftlige vurderinger og har heller ingen kriterier for hvordan de skal gjøre slike vurderinger. Virksomheten har ikke en fullstendig kjemikalieoversikt og mangler enkelte sikkerhetsdatablader.

Statsforvalteren mener virksomheten bør ha en skriftlig rutine som sikrer at kjemikalier vurderes i sin internkontroll, jf. anmerkning 1.

Anmerkning 1: Virksomhetens internkontroll bør forbedres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ose Water AS har et internkontrollsystem som står i et hensiktsmessig forhold til virksomhetens størrelse og aktivitet mht. at virksomheten har få dager med produksjon og kun har to personer som jobber ved anlegget. Vi mener likevel at virksomheten bør forbedre sitt internkontrollsystem. Basert på avvikene vi har påpekt i denne rapporten, bør virksomheten ha skriftlige rutiner som sikrer riktig håndtering av farlig avfall og at det gjennomføres substitusjonsvurderinger, som påpekt hhv. i avvik 2 og 3.

Virksomheten har gjennomført en miljørisikovurdering som omfatter enkelte relevante momenter, men oppgir å ikke ha vurdert forhold som f.eks. støy, avfall og kjemikalier. En miljørisikovurdering skal identifisere farer og problemer i forkant og gjennom foreslåtte tiltak redusere risikoforholdene og forhindre forhold som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Det innebærer at alle forhold som kan medføre en fare/problem bør vurderes, og ikke bare forhold som allerede har oppstått. Virksomhetens miljørisikovurdering bør også oppdateres.

Kravet om internkontroll kommer av tillatelsen pkt. 2.7 og interkontrollforskriften § 5 andre ledd, som sier at virksomheter plikter å etablere et internkontrollsystem for å sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig. For at interkontrollforskriften skal gjelde på forurensningslovens område, er det et vilkår at virksomheten sysselsetter arbeidstaker. Kravet i tillatelsen er derimot absolutt.

Andre forhold

Dette er forhold som fremkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under tilsynet hvor andre enn Statsforvalteren er rette myndighet.

Tillatelse og plan fremover

Virksomheten har de siste årene hatt svært liten produksjon, og slik vi forstår det, er de ansatte i virksomheten leid ut til annen virksomhet i påvente av at aktiviteten skal ta seg opp. På grunn av dette har det både vært vanskelig og ansett som unødvendig å følge opp krav gitt i tillatelsen. Vi har forståelse for at det tar tid å bygge opp en virksomhet, men minner om at en tillatelse med tilhørende krav er juridisk bindende. Dette innebærer at virksomheten plikter å forholde seg til kravene i tillatelsen.

Som nevnt under avvik 1 er det i tillatelsen ikke satt grenseverdier for kjemisk oksygenforbruk (KOF), nitrogen og fosfor. Disse grenseverdiene skulle settes gjennom en revisjon av tillatelsen etter at det var foretatt og sendt inn resultater fra målinger. Basert på omfanget av både produksjonen og utslippet fra virksomheten slik det fremkom under tilsynet, er det usikkert

hvorvidt virksomheten egentlig har behov for en utslippstillatelse. Målinger av utslippet vil avklare om det faktiske potensialet for forurensende utslipp og derved behovet for en utslippstillatelse. Utslipp som ikke medfører fare for vesentlig skade eller ulempe for naturmiljøet kan finne sted uten tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 8 tredje ledd.

Slik vi forstod under tilsynet, ønsker virksomheten fortsatt å ha en utslippstillatelse, men vi ber dere i tilbakemeldingen på tilsynet beskrive hvordan planen fremover ser ut og hvordan dere vurderer behovet for tillatelse/endret tillatelse. Basert på deres tilbakemelding og resultatet av målingene, vil vi gjøre en vurdering av tillatelsen. Til informasjon er søknad om endring av tillatelse omfattet av gebyr.

Når Statsforvalteren gir en tillatelse/revidert tillatelse, vil virksomheten det gjelder alltid få et utkast til gjennomlesning før tillatelsen er endelig. Dersom utkastet ikke samsvarer med tenkt aktivitet og antatt utslipp, eller virksomheten er uenig i de gitte kravene, har virksomheten en mulighet til å gi en tilbakemelding på dette. Vi kan ikke se at Ose Water AS ga innspill på utslippstillatelsen da den ble gitt i 2019. Det er viktig at virksomheten er kjent med denne muligheten og ved en eventuell revidering av tillatelsen benytter seg av muligheten til å komme med innspill.

Årlig rapportering

Ose Water AS har i sin tillatelse krav om årlig rapportering til Statsforvalteren og virksomheten skal iht. tillatelsen rapportere om status for produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Dersom dere ikke har produksjon, skal det også rapporteres. Vi minner om at fristen for rapportering er 1. mars og ber dere overholde denne fristen.

Del 3: Vedtak om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen.

Vi viser til varsel om gebyr 24.09.2024 og vedtar med dette at Ose Water AS må betale et gebyr på 20 200 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7. Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Se forurensningsforskriften kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 4: Informasjon om tilsynet og rapporten

Gjennomføring av tilsynet

Ose Water AS fikk i 2019 tillatelse etter forurensningsloven. Hensikten med tilsynet var å kontrollere hvordan virksomheten har fulgt opp tillatelsen og gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven. Vår hjemmel for å føre tilsyn er forurensningsloven § 48.

Følgende personer var involvert i tilsynet:

Fra Ose Water AS:

- Bergtor Haugå
- Per Harald Lunden
- Edmund Haave

Fra Statsforvalteren:

- Cecilie Haraldstad Moen
- Ole Martin Aanonsen

Tilsynet ble gjennomført med en gjennomgang av virksomhetens internkontrollsystem og befaring av virksomhetens lokaler på Austad i Bygland kommune.

Følgende tema ble kontrollert:

- Utslippskontroll
- Håndtering av avfall inkl. farlig avfall
- Kjemikalieoversikt og substitusjon
- Internkontroll

Inspeksjonsrapporten

Rapporten omhandler funn fra tilsynet, men gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Ose Water AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere faktiske feil i denne rapporten. Dere må sende eventuelle kommentarer til oss innen to uker etter at dere har mottatt rapporten.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal i tråd med offentlighetsloven.

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Tillatelse etter forurensningsloven for Ose Water AS gitt 29.05.2019.

Hilsen
Statsforvalteren

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ole Martin Aanonsen
Seniorrådgiver
Seksjon Forurensning

Cecilie Haraldstad Moen
tilsynsleder

Kopi til:

- Bygland kommune